

Uchwała Nr 19/861/2020
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 19 sierpnia 2020 r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu:

stwierdza nieważność

uchwały Nr XVIII/148/2020 Rady Gminy Żelazków z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pożyczki dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Żelazkowie z przeznaczeniem na wykonanie Izby Pamięci, z powodu podjęcia jej bez podstawy prawnej.

Uzasadnienie

Przedmiotowa uchwała doręczona została tutejszej Izbie w dniu 22 lipca 2020 r.

Rada Gminy Żelazków powołując się na art. 7 ust. 1 pkt 19 i art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych postanowieniem § 1 wyraziła zgodę na udzielenie pożyczki, z budżetu Gminy Żelazków – Ochotniczej Straży Pożarnej w Żelazkowie na wykonanie Izby Pamięci do wysokości 15 000,00 zł (słownie: piętnaście tysięcy złotych 00/100).

Na podstawie art. 61 § 1 i 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w związku z art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu zawiadomiła Przedstawicieli Gminy o wszczętym postępowaniu nadzorczym w odniesieniu do uchwały Nr XVIII/148/2020 Rady Gminy Żelazków z dnia 29 maja 2020 r. wyznaczając termin jej rozpatrzenia na dzień 19 sierpnia 2020 r.

Rozpatrując sprawę na posiedzeniu w ww. dniu Kolegium Izby po zapoznaniu się z jej treścią ustaliło i zważyło, co następuje.

Przywołany w podstawie prawnej badanej uchwały art. 7 ust. 1 pkt 19 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy w szczególności zadania własne obejmują sprawy współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057). Z kolei w myśl art. 18 ust. 1 ww. ustawy do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Natomiast z przepisu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) wynika, że rozchodami publicznymi są udzielone pożyczki i kredyty.

Przytoczone powyżej przepisy, które wskazane zostały w podstawie prawnej uchwały Rady Gminy Żelazków nie dają kompetencji Radzie Gminy do podjęcia uchwały dotyczącej udzielenia

pożyczki. W ocenie organu nadzoru w obowiązującym systemie prawnym nie istnieje upoważnienie ustawowe, które przyznawałoby radzie gminy prawo do stanowienia aktu prawa o treści wynikającej z przedmiotowej uchwały. Ani przepis art. 7 ust. 1 pkt 19, ani art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, a także art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych nie dają podstawy do przyjęcia, że rada gminy może wywołać uchwałę dotyczącą udzielenia z budżetu gminy pożyczki.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. "i" ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez wójta w roku budżetowym. Mając na uwadze przytoczony przepis, należy stwierdzić, że rada gminy posiada jedynie kompetencje do określenia maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez wójta w roku budżetowym. W uchwale budżetowej na 2020 rok, Rada Gminy Żelazków nie ustaliła maksymalnej wysokości pożyczek udzielanych przez wójta w roku budżetowym. W rozchodach budżetu nie zaplanowano także takiego tytułu. Ze sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. wynika, że pożyczka w wysokości 15.000 zł została udzielona z budżetu Gminy w I półroczu.

W wyjaśnieniach do sprawozdania zapisano, że udzielona pożyczka jest krótkoterminowa (termin spłaty do 30 listopada 2020 r.) i podjęta została na podstawie uchwały Nr XVIII/148/2020 Rady Gminy Żelazków z dnia 29 maja 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie pożyczki dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Żelazkowie z przeznaczeniem na wykonanie Izby Pamięci.

Podkreślić należy, iż określenie w budżecie gminy maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez wójta w roku budżetowym ma charakter uprzedni w stosunku do udzielenia pożyczki. Granice, w jakich organ wykonawczy samorządu terytorialnego może udzielać pożyczek ze środków budżetu, wynikają zatem z uchwały budżetowej. Decyzja w sprawie udzielenia pożyczki konkretnemu podmiotowi na określonych warunkach należy do organu wykonawczego, który rozstrzyga, komu udzieli pożyczki. Czynności udzielenia pożyczki dokonuje organ wykonawczy w ramach swoich kompetencji do wykonywania budżetu, wynikających art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym, a także przepisów ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z art. 262 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, czynności prawnych polegających na zaciąganiu kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, oraz udzielaniu pożyczek, poręczeń i gwarancji, a także emisji papierów wartościowych dokonuje dwóch członków zarządu wskazanych w uchwale przez zarząd, z zastrzeżeniem. Dla ważności tych czynności konieczna jest kontrasygnata skarbnika jednostki samorządu terytorialnego.

Czynności prawnych, o których mowa w ust. 1, w gminie dokonuje wójt, burmistrz, prezydent miasta (ust. 2). Zatem nie ma podstawy prawnej do tego, aby organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego odrębną uchwałą wyrażał zgodę na udzielenie pożyczki ze środków budżetu gminy, wskazywał podmiot, któremu ma być udzielona pożyczka oraz jej wysokość. W ocenie Kolegium Izby powołane w podstawie prawnej przepisy ani żadne inne przepisy nie dają podstaw prawnych do podjęcia przez Radę Gminy Żelazków odrębnej uchwały w sprawie wyrażenia zgody do udzielenia pożyczki z budżetu Gminy Żelazków konkretnemu podmiotowi na określony cel.

Mając powyższe na uwadze Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Przy sposobności Kolegium Izby zauważa, iż przedmiotowa uchwała Rady Gminy Żelazków z dnia 29 maja 2020 r., nie została przekazana w ustawowym terminie do organu nadzoru (doręczenie uchwały nastąpiło w dniu 22 lipca 2020 r.). Zgodnie z art. 90 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym wójt przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej, na zasadach określonych w ust. 1, uchwałę budżetową, uchwałę w sprawie absolutorium oraz inne uchwały rady gminy i zarządzenia wójta objęte zakresem nadzoru regionalnej izby obrachunkowej. Z przepisu art. 90 ust. 1 ww. ustawy wynika, że uchwały należy przedłożyć w ciągu 7 dni od dnia ich podjęcia.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Poznaniu

Grażyna Wróblewska

Pouczenie: Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.